

## บทที่ 2

### แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการเตรียมความพร้อมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ศึกษากรณี ตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธรนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม
- 2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 3.การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 4.ข้อมูลพื้นฐานของตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร
- 5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 6.กรอบแนวความคิด

#### 1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม

##### ความหมายของความพร้อม

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “พร้อม” ไว้ว่า เป็นคำกริยาที่มีความหมายถึง เตรียมครบถ้วน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ส่วนคำว่า “ความพร้อม” ที่เป็นคำนามนั้น จะมีความหมายว่า การเตรียมครบถ้วน หรือการมีทุกอย่างครบแล้ว ส่วนนักวิชาการก็ให้ความหมายของความพร้อมแตกต่างกันดังนี้

พรณี ช. เจนจิต (2528, หน้า 47) ให้ความหมายของความพร้อมว่า เป็นสภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผลซึ่งขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ การได้รับการฝึกฝน การเตรียมความสนใจ และแรงจูงใจ ซึ่งแต่ละคนมีพร้อมแตกต่างกัน

กฤษดา ทองสังวรณ (2540, หน้า 17) กล่าวถึงความหมายความพร้อม คือ คุณสมบัติหรือสภาวะของบุคคลที่พร้อมที่จะทำงาน หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีแนวโน้มที่ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับเตรียมตัวสำหรับการทำกิจกรรมนั้นๆอย่างพร้อมมูลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเตรียมให้พร้อมย่อมจะช่วยให้การดำเนินการได้ด้วยดี

ประทวน กลิ่นพินิจ (2551, หน้า 42) ความพร้อม หมายถึง ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของบุคคล ซึ่งเกิดจากวุฒิภาวะ เป็นการเจริญเติบโตตามธรรมชาติหรือเกิดจากการเรียนรู้ฝึกฝน

พลเทพ บุญยะกาญจน (2545, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่าความพร้อมหมายถึงสภาพของบุคคลที่มีสภาวะสมบูรณ์ พร้อมที่จะเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นพื้นฐานของความพร้อมในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม

จิตรา วสุวานิช (2528, หน้า 25-31) ได้ให้ความหมายว่า คนจะทำอะไรได้ดีหรือไม่จะต้องมีความพร้อม ซึ่งความพร้อมที่เกิดขึ้นจะต้องขึ้นอยู่กับความตื่นตัวทางจิตใจ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และสังคม และความพร้อมด้านวุฒิภาวะ

Skinner (1965, p. 305) กล่าวว่า ความพร้อมเป็นรากฐานและแนวโน้มของบุคคลที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ยอมรับอยู่กับความพร้อมและความไม่พร้อม บุคคลที่มีความพร้อมอย่างดีจะทำงานด้วยความราบรื่น และประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ ส่วนบุคคลที่ไม่พร้อมย่อม เปรียบเสมือนถูกบังคับให้ทำงาน การทำงานนั้นจึงไม่ประสบความสำเร็จ

Thatcher (1970, p. 695) ได้ให้ความหมายว่า ความพร้อมเป็นสภาพหรือคุณภาพการเตรียมพร้อมอันเนื่องมาจากการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ หรือความกระตือรือร้น

Mckechnie (1966, p. 1500) ได้ให้ความหมายความพร้อมไว้ว่า เป็นลักษณะที่ผู้กระทำมีความคล่องตัว กระตือรือร้น ตั้งใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมที่กระทำนั้นบรรลุถึงผลสำเร็จ จากความหมายของความพร้อมที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุผล ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความพร้อมประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม

### องค์ประกอบของความพร้อม

Downing and Thackrey (1971, p. 14-16) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพร้อมไว้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Factors) ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม หรือการบรรลุนิติภาวะด้านร่างกายทั่วไป
2. องค์ประกอบทางสติปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ ความพร้อมทางสติปัญญา ความสามารถของในรับรู้ (Perception) จากปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และการคิดอย่างมีเหตุผล ในการแยกแยะการเห็น การฟัง รวมทั้งยังสามารถตัดสินใจและคิดเพื่อแก้ปัญหาได้
3. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ (Emotion, Motivational and Personality Factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ และความต้องการที่จะเรียนรู้
4. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ ความพอเพียง โอกาสในการหาประสบการณ์จากสังคม

พรณี ช. เจริญ (2528, หน้า 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความพร้อมไว้ 3 ประการคือ วุฒิภาวะ การได้รับการอบรมและเตรียมตัว อีกทั้งความสนใจหรือแรงจูงใจ

นฤตพงษ์ ไชยวงศ์ (2540, หน้า 19) กล่าวว่า องค์ประกอบของความพร้อมสามารถแบ่งได้ออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย เช่น วุฒิภาวะของการเจริญเติบโตของอวัยวะในร่างกาย ด้านสติปัญญา เช่น การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนหรือปฏิบัติ ด้านอารมณ์และสังคม เช่น ความพึงพอใจต่อสิ่งที่มากระตุ้นหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ และด้านจิตวิทยาและสิ่งแวดล้อม เช่น ประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งจะเรียนรู้ หรือปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาจากความหมายของความพร้อมและแนวคิดข้างต้นที่เกี่ยวกับความพร้อมแล้ว สามารถสรุปได้ว่า การเตรียมพร้อม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ได้ถูก

เตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนคุณสมบัติหรือสภาวะที่พร้อมจะทำงานหรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างแน่วแน่มจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยมีปัจจัยในการเตรียมพร้อม อยู่ 4 ประการ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์แรงจูงใจ และด้านสิ่งแวดล้อม

## แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ

### ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ ความเข้าใจ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติต่อวิชาในแต่ละสาขาตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545) ได้ให้ความหมายไว้ และ บลูม (Bloom, 1980 อ้างถึงใน ศิพล รื่นใจชน, 2549, หน้า 10) ได้จำแนกความหมายระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการสื่อความหมายไว้ ดังนี้

ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ก็ตาม เป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่าง ๆ จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยความรู้นี้อาจแยกออกเป็นความรู้เฉพาะสิ่ง และความรู้เรื่องสากลเป็นต้น

ความเข้าใจ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการสื่อความหมายโดยอาศัยความสามารถทางสมอง และทักษะ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการทำ ความเข้าใจนั้นอาจไม่มีผลสมบูรณ์เสมอไป สำหรับพฤติกรรมความเข้าใจแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ การแปลความ การตีความ และการสรุปอ้างอิง ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่ ศิพล รื่นใจชน (2549) ได้ให้ความหมายของคำว่าความรู้ตามพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ของ กูด (Good, 1973) ว่าเป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมสะสมไว้

ซึ่งคล้ายกับความหมายตามพจนานุกรม (The Lixicon Webster Dictionary) (The Lixicon Webster, 1997) ที่ได้ให้คำจำกัดความของความรู้ ว่าเป็นความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์โครงสร้างที่เกิดจากการศึกษาหรือค้นหา หรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของหรือบุคคลที่ได้จากการสังเกตประสบการณ์หรือจากรายงาน การรับรู้ข้อเท็จจริงต้องชัดเจนและต้องอาศัยเวลา และใกล้เคียงกับความหมายที่บลูม (Bloom, อ้างถึงในแสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการระลึกถึงเฉพาะเรื่อง ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นความจำและสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2538, อ้างถึงแสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 14-15) ได้ให้ความหมายของความรู้ หมายถึงการรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกิดจากการสังเกต การศึกษา ประสบการณ์ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมความรู้พื้นฐาน หรือภูมิหลังของแต่ละบุคคล ที่บุคคลได้จดจำหรือเก็บรวบรวมไว้และสามารถแสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่สังเกตหรือวัดได้

สำหรับประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520, อ้างถึงใน ศรีวรรณ จึงสวัสดิ์, 2548, หน้า 4) ได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เพื่อประกอบการตัดสินใจจากแนวคิดต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายดังนี้ ความรู้และความเข้าใจ เป็นกระบวนการรับรู้เรื่องราวหรือข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และสามารถรวบรวม หรือแยกแยะในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดและสามารถลำดับขั้นตอนได้อย่างชัดเจน

### ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้

ในแต่ละบุคคลต่างมีความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งต่าง ๆ มากน้อยไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความเข้าใจที่สำคัญซึ่งวอชิงตัน และคาร์ล (Worthington & Grant, n.d. อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้อธิบายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหรือระดับการเรียนของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกันกล่าวคือ พบว่ามีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจสังคมครอบครัว และการจูงใจ และสรรพวุฒิ พิพัฒพันธ์ พ.ต.ต. (2530, หน้า 13) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรู้ไว้ 2 ปัจจัย ที่มีลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

#### 1. ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก เพราะจะทำให้บุคคลมีความรู้และมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุและมีผล

1.2 ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคล ในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป

1.3 สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และสังคม

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและส่งผลต่อความคิดเห็น

#### 2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ครอบครัว หมายถึง การสะสมความรู้โดยทางตรง หรือทางอ้อมจากระเบียบ วิธีปฏิบัติ กฎเกณฑ์ และค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มหรือสังคมใดต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคมนั้น

2.3 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล สำหรับปัจจัยและแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความรู้ ความเข้าใจ แต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยอยู่ที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมครอบครัวและการจูงใจ

### ระดับความรู้ ความเข้าใจ

ระดับความรู้ ความเข้าใจ ของแต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการลำดับความสำคัญซึ่ง บลูม (Bloom, อ้างถึงใน แสงจันทร์ ไสยาภาส, 2550, หน้า 15-16) ได้แบ่งระดับความรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถในการจดจำ อาจจะได้โดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้ในขั้นนี้ประกอบด้วยความจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า ความรู้นี้เป็นเรื่องราวของการจดจำได้หรือระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนัก ดังนั้นการจำได้หรือระลึกได้จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญทางจิตวิทยาและเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ ในการวิเคราะห์การสังเคราะห์และการประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ความคิดและความสามารถด้านสมองเพิ่มมากขึ้น

2. ความเข้าใจ (Comprehensive) เป็นพฤติกรรมขั้นต่อมาจากความรู้ ขั้นตอนนี้จะต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะในขั้นสูงจนถึงระดับของ “การสื่อความหมาย” ซึ่งอาจทำได้ทั้งที่เป็นการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ มักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้ว โดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียน ความเข้าใจนี้อาจแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสาร โดยใช้คำพูดของตนเองหรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดหรือใช้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนได้เช่นกัน

3. การนำความรู้ไปใช้ (Application) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้นี้เป็นพฤติกรรมขั้นที่สาม ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้นี้กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการแก้ปัญหานั้นเอง ซึ่งมีอยู่ 6 ขั้นตอน และเมื่อนำมาพิจารณาจะเห็นว่าความเข้าใจในหลักทฤษฎีวิธีการต่าง ๆ จะถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการช่วยแยกภาพรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น อาจแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ ได้ 3 ขั้น ด้วยกัน 1) ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาออกเป็นส่วน ๆ 2) ความสามารถในการเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ และ 3) ความสามารถในการมองเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบย่อยมากมาย

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนมารวมกันเข้าเป็นกรอบโครงสร้างที่แน่ชัด โดยทั่วไปแล้วการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมารวมกันกับประสบการณ์ในปัจจุบัน และนำมาสร้างเป็นกรอบที่มีระเบียบแบบแผน เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดริเริ่ม จึงต้องมีความเข้าใจในการนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์มาประกอบ

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นส่วนประกอบในการประเมินผล มาตรฐานนี้อาจจะอยู่ในทุกขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ

ดังนั้นความหมายของความรู้และความเข้าใจในข้างต้นได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดความรู้ นำไปสู่ความเข้าใจและนำไปใช้ โดยผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นว่าความรู้เป็นขั้นตอนแรกในการที่สมองรับเอาข้อมูลเข้ามาเก็บไว้ในระบบความจำ จากนั้นขั้นตอนที่สองจึงเป็นเรื่องราวของความเข้าใจในความหมายของข้อมูลจากความรู้นั้นๆ จนถึงขั้นถ่ายทอดหรือสื่อความหมายออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ต่อไปได้ แล้วจึงมาถึงขั้นนำความรู้ไปใช้จากความเข้าใจด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลต่อไป จึงไม่สามารถแยกอธิบายเรื่องความรู้และความเข้าใจ ก่อนที่จะรู้ระดับความรู้ ความเข้าใจของแต่ละบุคคลจะต้องทำการวัดความรู้ ซึ่งสมศักดิ์วิศาลาภรณ์ และคณะ (n.d. อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้เสนอแนวคิดในด้านวิธีการวัดความรู้ที่เป็นที่นิยมไว้ว่า วิธีการวัดผลความรู้ กระทำได้หลายวิธี ที่นิยมปฏิบัติกันโดยทั่วไป คือการวัดโดยใช้แบบทดสอบ และเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice Tests) เป็นส่วนใหญ่เพราะเป็นแบบทดสอบที่วัดได้รอบด้าน สามารถวัดผลของการเรียนรู้ได้หลายอย่าง ตั้งแต่กระบวนการทางสติปัญญาขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ตลอดจนถึงการจดจำเบื้องต้น

## 2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนับเป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามรูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือผู้แทน (Representative Democracy) เพราะเป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนได้คัดเลือกคนเพื่อเป็นตัวแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และนำกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เหล่านั้นไปปฏิบัติ อีกทั้งการเลือกตั้งยังเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญของประชาชนในการควบคุมตัวแทนของประชาชนที่ตนเองเลือกกว่าจะได้รับฉันทานุมัติจากประชาชนให้เป็นผู้แทนในสมัยต่อไปอีกหรือไม่ การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่ประชาชนควบคุมตัวแทนของตนเองและการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจหรือการสืบทอดอำนาจอย่างสันติ

การเลือกตั้งจึงเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลือกผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเองให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียดจัดความขัดแย้งหรือการสืบทอดอำนาจและเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนเพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีกดังนั้น การเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนรัฐบาลเลือกรูปแบบ และวิธีดำเนินการปกครองเลือกนโยบายสาธารณะเลือกระบบเศรษฐกิจซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการธำรงไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น (วัชรไชยสาร, 2544, หน้า 11)

### ความหมายของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง (Election) เป็นกลไกสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจในตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตยอันจะเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติข้อ 21(1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) สรุปใจความสำคัญได้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาลผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลาด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากันและกระทำการลับด้วยวิธีการอื่นใดที่จะรับประกันในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นไปโดยเสรี” (กระมล ทองธรรมชาติ 2525, 201)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่าหมายถึง การเลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทนหรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งกรรมการ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2520, หน้า 56) อดีตนายกรัฐมนตรีของไทยซึ่งกล่าวว่า การเลือกตั้งหมายถึง การที่ประชาชนได้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลหลาย ๆ บุคคลหรือจากบัญชีรายชื่อหนึ่งหรือหลายบัญชี เพื่อให้เข้าไปมีส่วนร่วมมีเสียงในคณะบริหารราชการแผ่นดิน ในทำนองเดียวกัน

วิสุทธิ โพธิ์แท่น (2524, หน้า 63) ที่ได้ให้ความหมายการเลือกตั้งไว้ว่าการเลือกตั้งหมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลายๆ คน หรือจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการ อันหนึ่งอันใดแทนตน ความหมายเช่นนี้เห็นได้ว่าได้จำแนกประเภทของการเลือกตั้งไปและแฝงปรัชญาแนวคิดการเลือกตั้ง ไว้ในตัวคานิยามของการเลือกตั้งของนักวิชาการไทยท่านหนึ่งที่มีถูกอ้างถึงอยู่เสมอในวงการรัฐศาสตร์บ้านเราได้แก่

กระมล ทองธรรมชาติและคณะ (2531, หน้า 1) ที่ว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา และในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2534, หน้า 716) ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเอง โดยอิสระว่าจะเลือกใครเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประเทศมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง

พรรคี๋ ผ่องแผ้ว (2529, หน้า 217) ให้ความหมาย การเลือกตั้ง หมายถึง เป็นกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

วัชรวิชัย (2541, หน้า 8-9) ให้ทัศนะว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง หรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือการละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งทางการเมือง หรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์ และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองปกครองของประชาชน นั่นเอง

ไพฑูริย์ บุญวัฒน์ (2538, หน้า 19-20) ได้กล่าวถึงความหมายของการเลือกตั้ง ว่า กรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนจากบุคคลหลายๆ คนหรือเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชีเพื่อให้ไปทำการอันใดอันหนึ่งแทนตนเองโดยอิสระ เสรีและสุจริต ดังนั้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึงการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทำการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนไปใช้อำนาจปกครองประเทศแทนตนหรือไปปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหน้าที่ทั่วไปในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมดูแลการบริหารราชการของฝ่ายบริหารในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นการเลือกตั้งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดจุดมุ่งหมายของการเลือกตั้ง ก็คือ การหาผู้แทนของปวงชนส่วนรวมเข้าไปบริหารประเทศ

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งจะมีความหมายและสมตามเจตนารมณ์ตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้นได้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกดังต่อไปนี้ (กรมเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร และปรีชา หงส์ไกรเลิศ, 2531, หน้า 2-3)

1. ความเป็นอิสระของการเลือกตั้ง กล่าวคือ ประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งมีอิสระ เสรีในการตัดสินใจเลือกตั้งแทนของตนโดยปราศจากภัยคุกคามใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการขู่เข็ญ หรือการให้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ทั้งเพื่อแก่ผลประโยชน์ของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยตรงหรือผลประโยชน์แก่ชุมชนที่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งดำรงอยู่ การใช้อิทธิพลข่มขู่ คุกคามในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมาจากฝ่ายใดก็ตาม ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐด้วย

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา กล่าวคือ การจัดการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายของประเทศนั้นๆ กำหนด เช่น 3 ปี 4 ปี 5 ปี เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนของตนว่าเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือไม่ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงตัวผู้ใช้อำนาจหรือผู้ปกครองได้อย่างสันติวิธีในกรณีที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ หรือได้รับการเลือกตั้งใหม่ หากได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

3. การเลือกตั้งที่ยุติธรรม กล่าวคือ การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์เป็นไปตามตัวบทกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปราศจากการครอบงำและเล่ห์ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และสถานภาพ



ทางสังคม เช่น การวางตัวเป็นกลางของข้าราชการ ไม่ใช่ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่เพื่อสนับสนุนให้ได้มาซึ่งคะแนนของผู้สมัครผู้หนึ่งผู้ใด หรือผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจใช้เงินซื้อเสียงทั้งเพื่อแก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่นที่ตนสนับสนุน หรือการแข่งขันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองอย่างอิสระ เสรีภายในขอบเขตของกฎหมายบนพื้นฐานของความยุติธรรมและความเสมอภาค

4. หลักการให้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป กล่าวคือ การให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไปโดยไม่จำกัดสิทธิหรือกีดกันบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษเนื่องจากเพศ สีผิว ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

5. หลักความเสมอภาค กล่าวคือ การมีสิทธิเลือกตั้งของประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่แห่งหนตำบลใดต้องมีความสำคัญเสมอภาคกัน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคนมีเสียงเพียง 1 เสียงเท่าเทียมกัน หรือหลัก 1 คน ต่อ 1 เสียง (One Man, One Vote) หลักการนี้นำไปใช้อย่างชัดเจนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

6. หลักการลงคะแนนลับ กล่าวคือ การออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด เป็นความลับที่ไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ว่าตนเองเลือกใคร เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ปราศจากการข่มขู่บีบบังคับจากอิทธิพลใดๆ ที่จะมีผลต่อหลักการข้อที่ 1 คือ อิสรภาพและเสรีภาพของผู้เลือกตั้ง

### **แนวคิดกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง**

กระบวนการตัดสินใจนี้ จะนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายการตัดสินใจในการเลือกตั้งโดยสรุปเป็นขั้นตอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (เสาวนีย์ ศิริพจนานนท์, 2544, หน้า 18-20)

1. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการได้รับข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้งข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง และข่าวสารต่าง ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใด จนกระทั่งนำข่าวสารนั้นไปเป็นเกณฑ์คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้จากสื่อหรือช่องทางหลาย ๆ ทางนั้น ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด และลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปสู่ผู้ลงคะแนนเสียงนั้นเป็นลักษณะข่าวสารที่หลากหลาย เพื่อที่จะจูงใจให้ลงคะแนนเสียง

2. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งเมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือนโยบายพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือผู้ลงคะแนนผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อคัดเลือกผู้สมัครที่ตนถูกใจมากที่สุด ให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงได้ หรือเท่าที่ตนเองต้องการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ขั้นตอนนี้รวบรวมความคิดและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่ต่าง ๆ การพัฒนาทางเลือกก็คือ การทำให้เกิดทางเลือกหลาย ๆ ทาง แล้วนำมาประเมินเพื่อเลือกทางที่เหมาะสมกับเป้าหมายของ

การเลือกตั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ตัดสินใจ กล่าวคือ ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการรณรงค์หาเสียง ข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมือง ก็เริ่มเข้าสู่ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ประชาชนก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมา สอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือไม่ ผู้ลงคะแนนบางคนอาจจะให้ความสำคัญกับนโยบาย บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือบางคนอาจจะพิจารณาว่าผู้สมัครคนใดที่สามารถให้ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์เฉพาะหน้ามากกว่าผู้อื่น

### 3. การประเมินและจัดลำดับ

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้ว หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนจะได้รับการประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคน ก่อนที่จะตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด

4. การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ขั้นตอนนี้ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรก กล่าวคือ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของ เงินทอง ที่ได้รับจากหัวหน้าผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งด้วย

ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยถือว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่าใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองโดยชอบธรรม การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพและสิทธิทางการเมืองแก่ประชาชน กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยผ่านทางตัวแทนนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป ในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่า ใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะปกครองโดยชอบธรรม ดังนั้น เพื่อให้สังคมการเมืองไทยเป็นสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ เป็นระบอบปกครองแบบประชาธิปไตยโดยประชาชนและเพื่อประชาชนโดยแท้ คนไทยทุกคนจึงร่วมกันสร้างสรรค์เสริมสร้างและปรับแต่งให้วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยมีลักษณะสอดคล้อง รองรับ และสนับสนุนต่อระบบขบวนการทางการเมืองและประชาธิปไตย การเสริมสร้างให้วัฒนธรรมทางการเมืองไทยเป็นประชาธิปไตย จึงเป็นปัจจัยที่

สำคัญยิ่งประการ หนึ่งที่จะทำให้สังคมการเมืองไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนโดยประชาชนในที่สุดระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพก็จะสัมฤทธิ์ผล การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองไทยให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นเครื่องชี้วัด ของความเป็นประชาธิปไตยในสังคมไทย การเลือกตั้งยังเป็นการให้เสรีภาพทางการเมืองกับประชาชน กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองไทย ผ่านทางตัวแทนนั่นเอง

### แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการออกเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนอกจากจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองแล้ว แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัย การออกเสียงเลือกตั้งยังถือว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคน กล่าวคือ ที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิหมายความว่า ทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างถ้วนหน้า สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในตัวเองไม่ต้องให้ผู้ใดมาอธิบายและไม่มีผู้ใดจะมาเพิกถอนได้ ในเมื่อเป็นสิทธิส่วนบุคคลไปด้วย กล่าวคือ ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดสามารถไปบีบบังคับให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ หากว่าประชาชนผู้นั้นไม่ต้องการและที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของหน้าที่ มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ เพราะฉะนั้นผู้ที่จะมีส่วนใช้อำนาจอธิปไตยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นประชาชนทุกคน แต่เป็นเพียงประชาชนบางคนที่มีความสมบัติเหมาะสมไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชาติ ผู้ที่ได้รับหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจถูกบังคับให้ไปลงคะแนนเสียงได้

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2522, หน้า 1-11) ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความรู้ความสนใจทางการเมืองน้อย จะตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยไม่อิงกับทัศนคติที่มีต่อประเด็นโดยนโยบายทางการเมือง ปัจจัยด้านชักจูงการระดมและอามิสสินจ้างจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงของกลุ่มนี้โดยธรรมชาติความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นของประชาชนทั่ว ๆ ไปมี 2 ประการใหญ่ ๆ

1.1 ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นที่ตอบสนองทางด้านกายภาพ เป็นความจำเป็นที่ขาดมิได้ ที่ตอบสนองทางร่างกาย ในทางพุทธศาสนาเรียกว่า “ปัจจัยสี่” คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย ยารักษาโรค ซึ่งพอเพียงต่อการยังชีพตามอัตภาพ

1.2 ความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นทางด้านจิตภาพ เป็นความจำเป็นที่สนองตอบทางด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก เช่น ความรัก ความผูกพัน ความเชื่อถือ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ การมีเพื่อนฝูง การยอมรับซึ่งกันและกัน เกียรติยศชื่อเสียง และคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นต้น

2. ความรู้สึกทางการเมืองกับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเกือบครึ่งหนึ่งใช้เกณฑ์ในการเลือกโดยคำนึงถึงตัวผู้สมัคร ส่วนที่เหลืออย่างละครึ่งคละกันไประหว่างผู้สมัครกับพรรคการเมือง ปัจจัยที่มีผลต่อแบบแผนปัจจัยการลงคะแนนเสียงที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ อาชีพ การศึกษา และรายได้ ส่วนที่อยู่อาศัย และเพศนั้นมีอิทธิพลที่ชัดเจนในบางกรณี ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักจะตัดสินใจเลือกในวันเลือกตั้ง ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมักจะตัดสินใจไว้ก่อนวันเลือกตั้ง และไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจนั้นโดยง่าย

3. สภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับปัจจัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงประมาณหนึ่งในสี่เลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงความนิยมพรรคการเมืองเป็นเกณฑ์สำคัญ ส่วนอีกสามในสี่นั้นเป็นอิทธิพลร่วมของคุณสมบัติเฉพาะตัวในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัคร เช่น การเป็นคนท้องถิ่นที่มีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่นได้ มีความรู้ความสามารถแจกจ่ายของเงินทอง และหาเสียงที่

ประทับใจ เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการชี้แนะผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และครู ตามลำดับ

กรมการปกครอง (2532) พบว่า ประชาชนยังสนใจที่จะเลือกตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมืองโดยเลือกตัวบุคคลร้อยละ 51.70 เลือกตัวบุคคล และพรรคการเมืองประกอบกันร้อยละ 20.20 และเลือกพรรคการเมืองเพียงร้อยละ 26.90

สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2526, หน้า 71) พบว่า ประชาชนส่วนหนึ่งได้ไปลงคะแนนเสียงเพื่อเป็นการแสดงออกด้วยปัจจัยทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันเป็นการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ออกกฎหมาย และควบคุมการบริหารบ้านเมืองแทนตน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้คำนึงถึงระเบียบปฏิบัติในระบอบประชาธิปไตย แต่ไปออกเสียงเป็นการแลกเปลี่ยนกับค่าจ้าง ผลประโยชน์ และการยอมรับนับถือจากผู้อื่นแต่พวกหลังนี้ไม่มีมากเท่ากับกลุ่มแรกที่ต้องการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527, หน้า 134) พบว่า คนไทยไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำนึกว่าเป็นคนไทยมากกว่าเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการเปลี่ยนรัฐบาล หรือควบคุมรัฐบาลหรือเพื่อให้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงาน คนส่วนใหญ่ยังเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่บทบาทเพียงเพื่อเป็นปากเสียงแทนตนเท่านั้น การลงคะแนนเลือกตั้งจึงไม่ใช่เรื่องที่เกิดจากความรู้สึกส่วนตัวตนเองมีอิทธิพล มีอำนาจ หรือมีสิทธิภาพทางการเมือง ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวรัฐบาลในนโยบายของรัฐบาล หรือเพื่อให้ผู้ที่ตนสนับสนุนได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำงานการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเพียงเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมือง ดังนั้น จึงมีโอกาที่จะถูก

ชักจูงไปลงคะแนนเสียงได้มากเป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบถูกระดม ซึ่งเห็นได้จากอัตราการไปลงคะแนนเสียงของประชาชนในชนบทหรือต่างจังหวัดซึ่งมีสูงกว่ากรุงเทพฯ จากลักษณะโครงสร้างพื้นฐานของสังคมไทยและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและทางการเมืองของไทยที่มีพื้นฐานมาจากหลายระบบ จึงทำให้สังคมไทยและคนไทยมีอุดมการณ์และปัจจัยทางการเมืองที่พอสรุปได้ดังนี้

### 1. ลักษณะอำนาจนิยม

คนไทยส่วนใหญ่ชอบใช้อำนาจเด็ดขาด เคารพเชื่อฟังและอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีอำนาจรวมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ ไม่ว่าจะระบบการเมืองระดับชาติหรือครอบครัว มักจะรวมอำนาจไว้ที่ผู้นำ การทำงานจึงมีลักษณะสั่งจากเบื้องบนลงมากกว่าจะเริ่มจากเบื้องล่างขึ้นไป

### 2. นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้อง

ในสังคมไทยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มพวกพ้องกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเสมอ ผู้นำจะเป็นผู้มีอำนาจวาสนา บารมี ต้องสามารถให้ความคุ้มครองและให้ผลประโยชน์แก่ลูกน้อง ส่วนลูกน้องต้องให้การสนับสนุนและบริการแก่นาย ในสังคมไทยและปรากฏในระบบราชการและในวงการเมืองว่า การเป็นเจ้าคนนายคนได้รับการยกย่องมาก

### 3. ยึดมั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการ

ลักษณะคนไทยเป็นผู้เล็งผลเลิศในทางปฏิบัติมากกว่าจะยึดมั่นในอุดมการณ์ กล่าวคือ จะสนใจกับสิ่งที่จะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสภาพความเป็นจริง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องที่คุณทำได้หรือได้รับประโยชน์แก่ตนเองอย่างชัดเจน เช่น การนิยมเข้าข้างผู้ชนะ

#### 4. มีการจัดลำดับฐานะในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ระบบศักดินาทำให้มีการแบ่งชนชั้นในสังคมไทยให้รู้จักที่ต่ำไปสูง ไม่ควรตีเตียนให้เสมอ ผู้ใหญ่ คนไทยยึดถือสิ่งที่ติดตัวมา เช่น ชาตวิบุติ วิทยุติ และคุณวิบุติ มากกว่าความสามารถของบุคคล บุคคลที่มีคุณสมบัติเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ผู้น้อยจะต้องให้ความเคารพเชื่อฟัง การยึดมั่นในค่านิยมเหล่านี้ทำให้คนไทยยอมรับความเสมอภาคของบุคคลได้ยากทั้งในแง่หลักการและ การปฏิบัติ

#### 5. ความเป็นอิสระนิยม

คนไทยรักความอิสระ ชอบทำอะไรตามลำพังตัวเอง ไม่ชอบถูกบังคับหรือตกอยู่ภายใต้การออกคำสั่งของบุคคลอื่น ขาดระเบียบกฎเกณฑ์ในการด ารงชีวิต ขาดระเบียบวินัย ทำให้ต่างคนต่างอยู่ การรวมกลุ่มการเมืองเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่งจึงเป็นไปได้ยาก ความรับผิดชอบต่อสังคมยังมีน้อย

#### 6. ยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม

คนไทยจำนวนไม่น้อยยึดมั่นในความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติแบบเก่า ๆ อยู่ กล่าวคือ ยังเชื่อในเรื่องภูติปีศาจ ไสยศาสตร์ของขลังและโชคลาภ อยู่โดยยึดถือสิ่งเหล่านี้เป็นที่พึ่งทางใจ โดยเฉพาะเมื่อประสบปัญหาหรือความเดือดร้อน จึงเป็นการยากที่คนไทยทั่วไปยึดหลักเหตุผล รู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ ไม่เรียกบริการจากรัฐโดยตรง แต่ใช้วิธีร้องเรียนขอความกรุณา แต่จะมีลักษณะอนุรักษนิยม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงเพราะจะทำให้ไม่เกิดความมั่นคง

#### 7. เฉื่อยชา

ไม่กระตือรือร้นหรือสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง คนไทยส่วนใหญ่โดยทั่วไปจะพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ของตนเองจะยอมรับสภาพที่เสียเปรียบของตนเอง โดยถือว่าตนเองทำบุญมาเพียงแค่นี้ที่เป็นเช่นนี้เพราะเชื่อในกรรมเก่า จึงไม่กระตือรือร้นชวนชวนยถื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้น

#### 8. ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง

มองโลกในแง่ร้ายและขาดความไวใจในผู้อื่น คนไทยส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการแก้ปัญหาหรือการเอาชนะสิ่งแวดลอมหรือได้รับการปฏิบัติด้วยความไม่เป็นธรรมเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะแสวงหาที่พึ่ง ไม่คิดว่าตัวเองมีความสามารถแก้ไขได้ โดยหันไปพึ่งอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

#### 9. การรักษาความสงบและความประนีประนอม

คนไทยส่วนใหญ่รักสงบ ไม่นิยมความรุนแรง หลีกเลียงความขัดแย้ง มีความอดทนต่อความเอารัดเอาเปรียบ ถ่อมตัว เกรงใจผู้อื่น ทำให้คนไทยไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์หรือคัดค้านผู้อื่นหรือผู้มีอำนาจ

### 3. แนวคิดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไว้ดังนี้

1. จำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ตามมาตราที่ 83 ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยห้าสิบคน และสมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน หากแต่ในการเลือกตั้งทั่วไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน แต่ถ้ามีความจำเป็นจะต้องเรียกประชุมรัฐสภา จะต้องให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งไม่น้อยกว่า สี่ร้อยเจ็ดสิบห้าคนจึงดำเนินการเรียกประชุมรัฐสภาได้ แต่ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ครบโดยเร็ว ตามมาตราที่ 84 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 22)

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน โดย ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด และมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ตามมาตรา 85 และ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน การรวมคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง และการอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 22)

3. การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ในแต่ละจังหวัด ตามมาตรา 86 มีวิธีการดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 23)

(1) ใช้จำนวนประชากรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง มาเฉลี่ยกับจำนวน 350 คน ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้จำนวนที่ถือว่าเป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(2) หากในจังหวัดใดมีจำนวนประชากรไม่ถึงเกณฑ์ตามจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตามข้อที่ (1) ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจังหวัดนั้นได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งคน

(3) ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนประชากรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนประชากรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

(4) เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตามข้อ (2) และ (3) แล้ว ถ้าจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบ 350 คน ให้มีการเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นอีกหนึ่งคน ในจังหวัดใดที่มีเศษเหลือมากที่สุดจากการคำนวณตามข้อที่ (3) และให้เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนครบจำนวน 350 คน ด้วยวิธีการข้างต้นแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณนั้นในลำดับรองลงมาตามลำดับ

(5) จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มี โดยต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จะต้องมาจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกเป็นผู้ส่งสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตไม่ได้ และเมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ ยกเว้นกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาด

คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง ตามมาตรา 87 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 23)

### ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้ ต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วเท่านั้น โดยให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อพรรคละหนึ่งบัญชี ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกัน และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามมาตรา 90 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 24)

การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ตามมาตรา 91 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 24-25) ดังต่อไปนี้

(1) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(2) นำผลลัพธ์ตาม (1) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต จำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้

(3) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (2) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(4) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (2) ให้พรรคการเมืองนั้น มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (2) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (2)

(5) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตายภายหลังวันปิดรับสมัครเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (1) และ (2) ด้วยการนับคะแนน หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ การคิดอัตราส่วน และการประกาศผลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

### คุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องมียุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 97 ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 26-27)

1. เป็นผู้มิใช่สิทธิเลือกตั้ง
2. ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
3. เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่มีการยุบสภาระยะเวลาเก้าสิบวันจึงให้ลดเวลาการสังกัดพรรคลงเหลือสามสิบวัน
4. มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
5. ต้องไม่เป็นบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิ
6. ในกรณีเป็นผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ก) มีชื่อในทะเบียนบ้านมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

### การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ และผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละหนึ่งคะแนน โดยจะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด หรือจะลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้ ตามมาตรา 85 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 22)

### คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คนไทยทุกคนที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง และต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วัน จึงเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยยกเว้นพระภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช แม่ชี คนวิกลจริต จิตฟั่นเฟือน ผู้ที่อยู่ในระหว่างจำคุก และผู้ที่อยู่ในระหว่าง ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตามมาตรา 95 และ 96 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 25-26)

### หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

การไปเลือกตั้งเป็นความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ตนต้องการ นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ของทุกคน ที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ตามมาตรา 50 (7) (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 13) ถ้าไม่ไปโดยไม่แจ้งเหตุก็จะทำให้เสียสิทธิตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกำหนดไว้ เช่น เสียสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง เสียสิทธิร้องขอคัดค้านการเลือกตั้ง เสียสิทธิเข้าชื่อ เป็นต้น



### การเตรียมพร้อมในเลือกตั้ง

ก่อนวันเลือกตั้งประชาชนจะต้องเตรียมพร้อม โดยจะต้องเตรียมตัว ดังต่อไปนี้ (วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554).

#### 1. การตรวจสอบชื่อ – นามสกุล และที่เลือกตั้ง

- 20 วันก่อนการเลือกตั้ง ไปอ่านประกาศที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ว่าการอบต. ว่าเราอยู่ในหน่วยเลือกตั้งใด และที่เลือกตั้ง อยู่ที่ใด เรามีชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่

- 15 วันก่อนการเลือกตั้ง เจ้าบ้านจะได้รับแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อยู่ในทะเบียนบ้านของตน

#### 2. การเพิ่มชื่อ ถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- ไม่น้อยกว่า 10 วันก่อนวันเลือกตั้ง หากชื่อตกหล่นไป ให้ยื่นคำร้องขอเพิ่มหรือถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีต่อ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่ทำการแทน กกต.เขต

- จนถึงวันเลือกตั้ง เจ้าบ้านสามารถนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงต่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) เพื่อถอนชื่อบุคคล ที่ปรากฏชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในทะเบียนบ้านของตน

#### 3. การเตรียมหลักฐานเพื่อใช้ในการไปลงคะแนน

ก่อนไปลงคะแนนให้เตรียมความพร้อมหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ดังนี้

- บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัว ประชาชนที่หมดอายุ
- ใบรับคำขอมิบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ที่ติดรูปถ่าย และประทับตราเจ้าหน้าที่
- ใบแทนใบรับคำขอมิบัตรที่ติดรูปถ่าย และประทับตราเจ้าหน้าที่ (ในสีชมพู)
- บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้รับบำนาญ
- หนังสือเดินทางที่ออกโดยกระทรวงการต่างประเทศที่มีหมายเลขประจำประชาชน และรูปถ่าย (กรณีการลงคะแนนในต่างประเทศ)

### การแจ้งเหตุไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

กรณีที่มีเหตุจำเป็นทำให้ไปเลือกตั้งไม่ได้ เช่น มีธุระจำเป็นเร่งด่วนสำคัญต้องเดินทางไปพื้นที่ห่างไกลจากที่เลือกตั้ง หรืออาศัยอยู่ไกลจาก หน่วยเลือกตั้งเกินกว่า 100 กิโลเมตร และไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้ หรือ เจ็บป่วย พิกัด สูงอายุ จนทำให้ไม่อาจเดินทางไป ใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ขอให้แจ้งเหตุผลตามแบบ

ส.ว.30ได้ที่นายอำเภอ ปลัดเทศบาลหรือ ผอ.เขตของ กทม. ด้วยตนเองหรือมอบหมายผู้อื่นไปยื่นแทน หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน สำหรับผู้ที่ไม่ได้แจ้ง ให้ตรวจสอบรายชื่อผู้ไม่ไปเลือกตั้งได้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน อบต. ฯลฯ หากมีรายชื่อก็ให้แจ้งเหตุอีกครั้งภายใน 30 วัน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกรุงเทพมหานคร, 2559)

### ขั้นตอนการลงคะแนน

ขั้นตอนในการลงคะแนนประกอบด้วย (วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554)

1. ตรวจสอบลำดับที่ของตนในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ปิดประกาศไว้หน้าหน่วยเลือกตั้ง

2. ยื่นบัตรประจำตัวประชาชน ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อ พร้อมพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวา ที่ต้นขั้วบัตร

3. กรรมการจ่ายบัตรเลือกตั้งให้ 2 ใบ

4. เข้าคูหาลงคะแนน ทำเครื่องหมายเลือก โดยใช้ตราขั้วรูปเครื่องหมายกากบาท ( x ) ประทับหมึกและประทับลงที่ช่องทำเครื่องหมายใน บัตรเลือกตั้งไม่เกินบัตรละ 1 หมายเลข ถ้าไม่ต้องการเลือกใครก็ทำเครื่องหมายที่ช่องไม่ลงคะแนน

5. พับบัตรและหย่อนบัตรด้วยตนเองลงในหีบบัตร

#### การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า

การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า มี 2 กรณี (วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554)

กรณีที่ 1 เลือกตั้งล่วงหน้า ณ ที่เลือกตั้งกลางของเขตเลือกตั้งโดยไม่ต้องลงทะเบียน

- สามารถลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า ณ ที่เลือกตั้งกลางของแต่ละเขตเลือกตั้ง เขตละ 1 แห่ง ยกเว้น กทม. จัดไว้ที่สำนักงานเขตทั้ง 50 เขต

- สำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ที่ไม่อาจอยู่ในวันเลือกตั้งโดยมีความจำเป็นต้องเดินทางออกจากเขตเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง

- หรืออาศัยอยู่ต่างเขตเลือกตั้งที่สามารถเดินทางกลับไปลงคะแนนในเขตเลือกตั้งตามทะเบียนบ้าน และนำหลักฐานว่าจะไม่อยู่ในเขตเลือกตั้ง หรืออยู่นอกเขตเลือกตั้งไปแสดงด้วย

- กรณีไม่มีหลักฐานไปแสดงว่าอยู่นอกเขตเลือกตั้งให้ไปกรอกแบบ ทก.1 เพื่อขอลงคะแนน ณ ที่เลือกตั้ง

- เลือกผู้สมัครของเขตเลือกตั้งในจังหวัดที่มีชื่อตามทะเบียนบ้าน 1 คน

กรณีที่ 2 สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตจังหวัดที่ทำงานมีชื่อตามทะเบียนบ้านหรือย้ายออกนอกจังหวัดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน สามารถไปใช้ สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าได้ ณ ที่เลือกตั้งกลางของจังหวัดที่ทำงานอาศัยอยู่โดยไม่ต้องเดินทางกลับภูมิลำเนา ซึ่ง กกต.จัดไว้จังหวัดละ 1 แห่ง ยกเว้น กทม.จัดไว้ที่สำนักงานเขตทั้ง 50 เขต แต่ต้อง ยื่นคำร้องขอลงทะเบียนเลือกตั้งก่อน ดังนี้

- ขอรับแบบพิมพ์ลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้า และยื่นต่อนายอำเภอ ปลัดเทศบาล และผอ.เขตของ กทม. ในจังหวัดที่เราอาศัยอยู่ด้วยตนเองทางไปรษณีย์ หรือทำหนังสือมอบหมายให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอื่นทำหน้าที่แทน

- หลักฐาน สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาบัตรที่มีรูปถ่ายซึ่งทางราชการออกให้และมีหมายเลขประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือรับรองสถานที่อยู่ปัจจุบันจากบริษัท นายจ้าง สถานศึกษา หรือผู้ให้เช่า ฯลฯ

(กรณีย้ายทะเบียนบ้านมาแล้วแต่ไม่ถึง 90 วัน ไม่ต้องมีหนังสือรับรองนี้) พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงตนเอง เพื่อรอคำตอบรับจากอำเภอ เทศบาล หรือเขต

#### 4. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร

ข้อมูลพื้นฐานตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร (องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม, 2558)

### สภาพทั่วไป

ตำบลน้ำอ้อม ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป เล่มที่ 113 ตอนพิเศษ 52 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539

### ลักษณะที่ตั้ง

ตำบลน้ำอ้อม มีระยะทางห่างจากตัวอำเภอคือวัง ประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างตัวจังหวัดยโสธรประมาณ 72 กิโลเมตร

### เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม มีพื้นที่ทั้งหมด 42.97 ตารางกิโลเมตร 26,859 ไร่

### อาณาเขต

- ทิศตะวันออก จดกับ ตำบลคือวัง อำเภอคือวัง จังหวัดยโสธร
- ทิศเหนือ จดกับ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอคือวัง จังหวัดยโสธร
- ทิศตะวันตก จดกับ ตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
- ทิศใต้ จดกับ ตำบลเมืองแคน อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

### ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลน้ำอ้อม มีสภาพพื้นที่ราบทุ่งนา พื้นที่ป่าไม้สมบูรณ์ คุณภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และดินจืด เหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ และไม่มีภูเขา

### ภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ มีนาคม - เมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ พฤษภาคม - กันยายน
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ ตุลาคม - กุมภาพันธ์

### การปกครอง

มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 12 หมู่บ้าน จำนวน 1,251 ครัวเรือน

### ประชากร

มีประชากรทั้งสิ้น 5,338 คน แยกเป็นชาย 2,664 คน หญิง 2,674 คน

## 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นุชปภาดา ธนวิโรดม (2557) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสภาพและปัญหาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ และศึกษาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ รวมถึงเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มี

สิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 3.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.77 ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 และ ด้านระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.46 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า เพศและรายได้ไม่พบความแตกต่างกัน ส่วนอายุ สถานภาพ การศึกษา และอาชีพ พบความแตกต่างกัน

ปรัชญา ชีพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลสื่อและศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเปรียบเทียบอิทธิพลสื่อแต่ละประเภทต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พร้อมเสนอแนะแนวทางการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งโดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกจากประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรของประชาชนเขตเทศบาลนคร กับนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งได้ทำการทดสอบเครื่องมือในพื้นที่ใกล้เคียงจำนวน 400 ชุด โดยได้ผลการทดสอบ (Reliability coefficients)  $\alpha = .9579$  สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และ t-test ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้แทนของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด จากการศึกษาพบว่า สื่ออิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพฤติกรรมการบริโภคสื่อโทรทัศน์ มีอิทธิพลในระดับมาก รองลงมา คือหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อยที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมการติดตามข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต

มันเศรษฐ์ ไตรชลสินธุ์ (2554, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรีในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 มีวัตถุประสงค์ 1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรีในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยทางด้านพรรคการเมือง ปัจจัยทางด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัคร และปัจจัยทางด้านหวัคະແນน การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนา อยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้สถิติค่าไคว์สแควร์ ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ด้านพรรคการเมืองอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นโยบายของพรรค และคุณสมบัติของพรรคของพรรคตามลำดับ ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับมากได้แก่ ผู้สมัครมีความจริงใจ และรู้จักกันเป็นการส่วนตัว ตามลำดับ ด้านหวัคະແນนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หวัคະແນนมีความจริงใจ และรู้จักกันเป็นการส่วนตัวตามลำดับ 2. จากการศึกษาพบว่า อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี ส่วนเพศพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้พบว่า เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรีในครั้งนี้

ปวีวรรณ ธาราฤดี (2555, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกไปใช้สิทธิของนักศึกษา โดยไม่เฉพาะเจาะจงศึกษาการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว แต่จะเน้นศึกษาโดยภาพรวมของการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกทั้งยังศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พร้อมทั้งศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการออกไปใช้สิทธิของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยทำการเก็บตัวอย่าง จำนวน 155 คน ซึ่งทำการสุ่มแบบบังเอิญจากกลุ่มประชากรคือ นักศึกษา มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ โดยมีเครื่องมือคือแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเขตพื้นที่ที่เคยออกไปใช้สิทธิอยู่ในภาคเหนือ ส่วนเพศ ชั้นปี และระดับรายได้ ไม่ค่อยมีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้ค่าที่ใกล้เคียง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการย้ายทะเบียนบ้านของนักศึกษา ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกไปใช้สิทธิมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม จิตวิทยา ส่วนในด้านปัจจัยส่วนตัวและปัจจัยทางด้านการเมืองและกฎหมาย อยู่ในระดับปานกลาง และในส่วนใหญ่ของปัญหาและอุปสรรค นั้นที่มีค่ามากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ผู้ลงสมัครไม่มีความรู้ความสามารถตามที่คาดหวัง ความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเมืองและมีการจัดการเลือกตั้งบ่อยครั้ง จนเบื่อหน่ายและเพิกเฉยต่อการออกไปใช้สิทธิ

วิทยา ชินบุตร (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนจังหวัดลพบุรีในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า มุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันในจังหวัดลพบุรี พบว่า 1) การเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อแต่ละประเภทแล้ว พบว่าประชาชนในจังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ส.ส. รองลงมาหนังสือพิมพ์และวิทยุ ส่วนสื่อที่มีการเปิดรับข่าวสารน้อย คือสื่อเฉพาะกิจ เช่น นิทรรศการ เสื่อยืด อินเทอร์เน็ต 2) เพศที่ต่างกันการเปิดรับข่าวสารแต่ละประเภทไม่แตกต่างกัน 3) อายุ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน การเปิดรับข่าวสารโดยภาพรวมแตกต่างกัน แต่พิจารณาเป็นรายด้าน การเปิดรับข้อมูลข่าวสารการณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาเป็นข่าวสารการเลือกตั้งส.ส.และลำดับสุดท้ายเป็นข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง

## 6. กรอบแนวความคิด



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด